T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ

T.C.
ÇANAKKALE BELEDİYESİ

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

ÇANAKKALE TİCARET VE SANAYİ ODASI 1929

1992 ÇASİAD

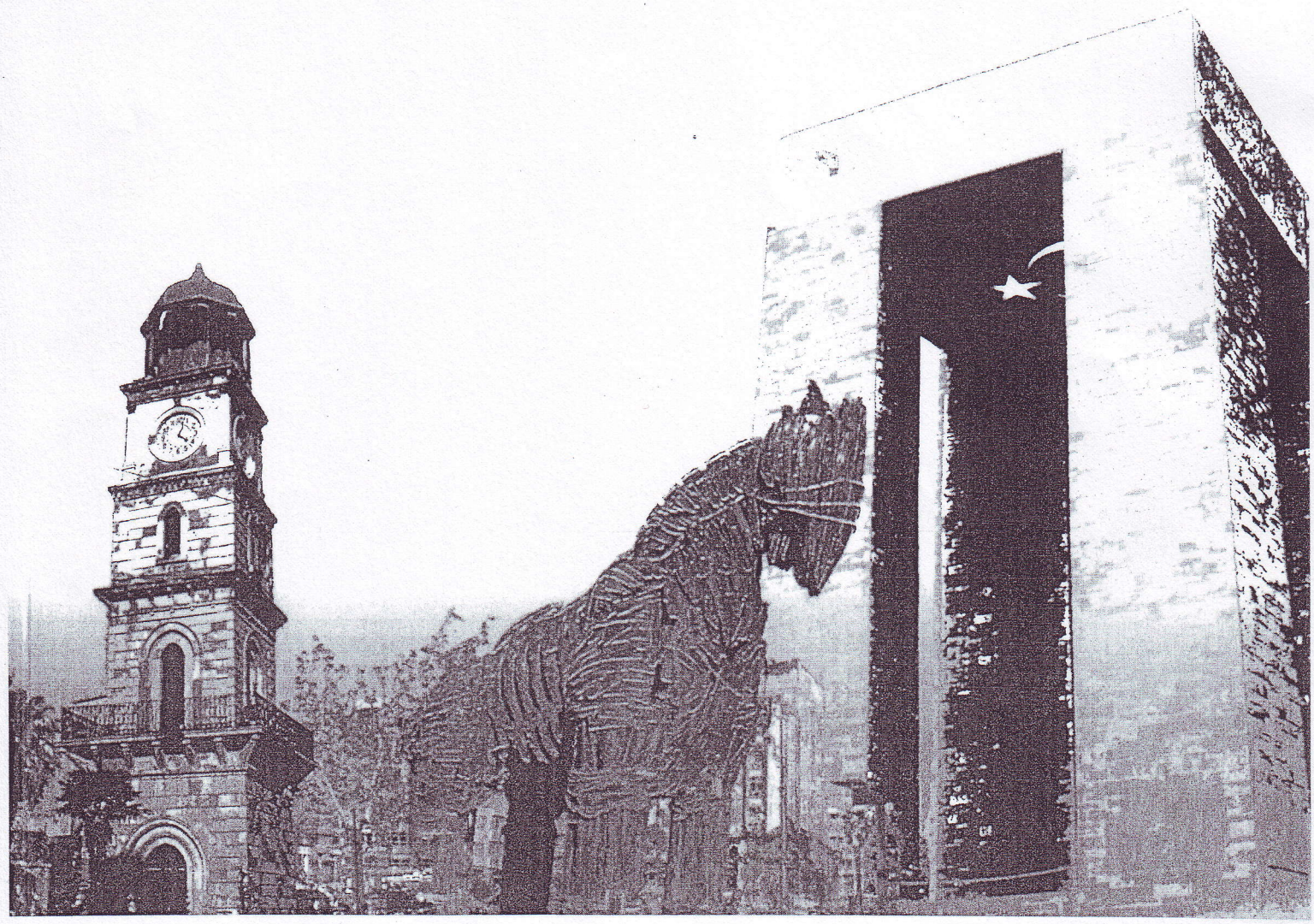
ÇANAKKALE İLİ DEĞERLERİ SEMPOZYUMLARI

25 - 31 AĞUSTOS 2008

ÇANAKKALE

MERKEZİ DEĞERLERİ SEMPOZYUMU

25-26 AĞUSTOS 2008

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayınları
No: 76

ISBN: 978-975-8100-82-8

© 2008 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Editörler

Prof. Dr. Ali AKDEMIR
Prof. Dr. Osman DEMİRCAN
Doç. Dr. Selehattin YILMAZ
Doç. Dr. Turan TAKAOĞLU

Yayınevi

Aynalı Pazar Matbaası
Çanakkale
0(286) 213 85 86

ÇANAKKALE HALK BAHÇESİ BİTKİSEL POTANSİYELİ VE ALINMASI GEREKLİ ÖNLEMLER

Füsun ERDURAN[a] Sebla KABAŞ[a] İlknur GÜNAL[b]
[a]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü
[b]Manisa Soma Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü

ÖZET

Açık-yeşil alan sisteminin önemli bir parçasını oluşturan kent parkları, kent ekolojisine sağladığı katkılar yanı sıra, kent estetiğine olan etkisi ile kentin kalitesini arttırması, kentlinin rekreasyon gereksinimlerini karşılayarak sosyo-kültürel aktivitelere olanak sağlaması yönünden önemli işlevlere sahiptir. Çanakkale kentinde kent parkı niteliği ile önemli konumda yer alan halk bahçesi, kentlinin kolay ulaşabildiği, rekreasyonel ve sosyal faaliyetleri açısından yoğun olarak kullandığı, bitkisel yönden yoğun dokuya sahip bir alandır. Bu nedenle alanın bitkisel potansiyeli halkın ilgisini çekecek ve doğa ile bağlantısını kurarak bitkileri tanıyıp sevmelerini ve ilgi duymalarını sağlayacak nitelikte olmalıdır.Bu çalışmada halk bahçesinin mevcut bitkileri familya, cins ve tür bazında teşhis edilerek, ekolojik istekleri, morfolojik özellikleri ve süs bitkisi nitelikeri açısından yeterliliği, görsel etkinliği araştırılmış, Autocad programında hazırlanan Halk Bahçesi Planı üzerine bitkilerin yerleri, plan görünüşleri ile işlenmiştir. Tespit edilen toplam 85 bitki türünün ekolojik istekleri, morfolojik özellikleri, habitüsleri, süs bitkisi nitelikleri tablolar ile açıklanarak, Çanakkale şartlarına uygunlukları ve estetik fonksiyonel yeterlilikleri tespit edilmiş, yeşil dokunun sürdürülebilir olarak kullanımı için yapılması gerekenler belirlenmiştir. Aynı zamanda bu çalışmada halk bahçesinde kentlinin, Çanakkale'nin doğal bitki örtüsünü tanıması ve bölge ikliminde yetişebilecek farklı süs bitkisi örneklerinin sergilendiği bir alan konumuna getirilebilmesi için alınması gerekli önlemler belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: *Çanakkale, Kent Parkı, Halk Bahçesi, süs bitkileri*

ABSTRACT

City parks, as an important fragment of open-green area system, have important functions in raising urban quality with its effects to the urban aesthetic, responding citizen's recreational reqirements and facilitating social-cultural activities, as well as contributing to urban ecology.Public Park, possesing an important position in Çanakkale City with its urban park characteristics, is an area reached easily, used intensely in terms of recreational and social activities and also having a dense plant texture. Therefore, plant potential of the area must be attractive for public and this plant potential must create a good relation with the people and nature.In this study, existing plants of the Public Park were determined in the basis of family genus, and variety. These plants' ecological requirements, morphologic features and ornament plant values, visual efficiency were studied. Plants' plan views were positioned on the Autocad Plan of Public Park.

Ecological requirements, morphologic features, habituses, ornament plant values of determined 85 plant species were explained by tables. Suitability to Çanakkale conditions of these plant materials and their aesthetic functional sufficiency were determined. Parameters were determined to sustainable use of green areas.At the same time, in this study, it was attempted to determine the necessary measurements to make the Public Park a place where different ornemantal plants were exhibited, and the citizen get familiar with the natural flora of Çanakkale.
Key words: Çanakkale, City Park, Public Park, ornament plants

GİRİŞ

Kentin sosyal, kültürel aktivitelerinin yapılabileceği, kentlinin gereksinimlerine yönelik olarak planlanması zorunlu olan kent parkları, aynı zamanda sahip olduğu yeşil dokusu ile kent ekolojisine olumlu katkılar sağlarlar. Kentin iklim şartlarına uygun bitkilerin sergilendiği, kentin sert dokusunu yumuşatan, beton yapılar ve semtler arasında yeşil bağlantılar, yeşil koridorlar ve kuşaklar oluşturan parklar, kent gelişimini yönlendiren, kente kimlik kazandıran en önemli kentsel doğal alanlardır.

Kent parklarının diğer önemli işlevleri de kentlinin sosyal ve kültürel aktivitelerine olanak tanıyan, buluşma ve paylaşım yerleri olarak hizmet vermeleridir. Bu nedenle kentlinin istek ve gereksinimleri doğrultusunda farklı etkinliklere yer verilen, çekici, ilgi uyandırıcı faaliyetlerin organize edildiği alanlar haline getirilmelidirler.

Kent parklarının farklı yaş gruplarına hitap eden, günün her saatinde kolay ulaşılan, çevresi ile bağlantılı, güvenli, sağlıklı, kaliteli, temiz ve bakımlı olması, hem bölgenin doğal bitki örtüsünü yansıtan hem de farklı bölgelerden ilgi çekici nitelikte süs bitkilerine sahip, dinlenme ve eğlenme olanağı yaratan, bölge kültürel özelliklerinin yansıtıldığı mekânlar olarak planlanmaları ön planda tutulmalıdır.

Lunduguist (2000)'e göre dünya efsanelerinde bahçe; acı ve keder içinde olan insanların dinlenmek, korunmak ve kendilerini iyileştirmek için bir sığınak olarak seçtikleri güvenilir yerler olarak tarif edilmektedir (Stigsdotter 2005 den, Bulut 2006). Kentlerin akciğeri olarak nitelendirilen açık-yeşil alanlar, sistemli ve dengeli bir şekilde planlandıklarında kentin hava sirkülâsyonunu sağlar, mikro klimasını düzenler, gürültüyü azaltır ve yaşam koşullarını iyileştirir. Günümüzde plansız gelişmeler sonucu ortaya çıkan çarpık kentleşme, kentlerin tamamen bina yığınına dönmesine sebep olmaktadır. Bunun sonucunda kentlerimizde açık-yeşil alanların büyüklük ve nitelik olarak yetersiz kaldığı gözlenmektedir (Ülger 2006).

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın materyalini Çanakkale merkezinde yer alan ve kent parkı özelliğinde olan halk bahçesi oluşturmaktadır (Şekil 1). Yardımcı materyal olarak halk bahçesinin vaziyet planlarından, konu ile ilgili yazılı, sözlü ve görsel kaynaklardan yararlanılmıştır.

Yöntem olarak halk bahçesinin mevcut odunsu süs bitkilerinin türleri tespit edilerek bunların özellikleri araştırılmış, park alanı yerinde incelenerek bitkilerin bakım gereksinimleri belirlenerek, halk bahçesinin kentlinin gereksinimlerini karşılayabilmesi için yapılması gerekenler belirlenmiştir.

BULGULAR

Halk bahçesinin en eski tarihine ait genel bilgilere Çanakkale'de Calvert konağında yaşamış olan Elizabeth Bacon tarafından verilen sözlü bilgilerden ve resimlerden ulaşılabilmektedir. Calvert ailesi Çanakkale boğazı kenarında yer alan konakta 1840'lı yıllarda yaşamıştır ve bugünkü halk bahçesi, bu konağın bahçesinden geri kalan bir bölümdür. Calvert ailesinin bahçesi olarak kullanılan alan İngiliz bahçesi özelliklerinde tasarlanmış, oldukça büyük bir alanı kaplamaktadır. Bahçede çok sık çevre duvarı, geniş ağaçlıklı yollar, güzel kokulu şeftaliler, kayısı ve erik ağaçları, egzotik dediğimiz ülkemize yurt dışından getirilmiş çeşitli süs ağaçları, tüm alanı dolanarak çevreleyen bir yürüyüş yolu, oldukça gösterişli, fıskiyeli bir havuz yer almaktadır. Aile fotoğraflarından tespit edildiğine göre bahçede ayrıca bir tenis kortu ve sera bulunmaktadır (Allen 1999).

Savaşlar sırasında sahildeki büyük konak yıkılmış, bahçede küçük bir İngiliz evi kalmıştır. İngiliz bahçesi olarak bilinen alan 1938 senesinde kamulaştırılmıştır. Park alanı 36.500 m^2 dir ve içinde alanın ilk kuruluşundan itibaren korunan ağaçlar bulunmaktadır. Mevcut havuz ise eski haline benzetilmeye çalışılmış ama durgun su yüzeyi şeklindedir (Anonim, 2002).

Halk bahçesinde o dönemde dikilmiş ağaçlardan günümüze kadar gelmiş birçok tür bulunmaktadır. Daha sonra eklendiği düşünülen yeni bitkilerle birlikte halk bahçesinde odunsu süs bitkisi niteliğinde 85 tür bitki tespit edilmiştir (Tablo1). Bu bitkilerin ekolojik istekleri, morfolojik özellikleri, habitüsleri, süs bitkisi değerleri, kent ortamına ve Çanakkale iklim özelliklerine uyumları araştırılmıştır. Park alanının bir kısmı koruluk niteliğinde orman ağaçlarından oluşmaktadır ve görsel olarak süs niteliği taşımamakla birlikte yoğun bir gölge mekân sağlamaktadır (Şekil 2 ve Şekil 3). Kentlinin bu nedenle çok yoğun olarak kullandığı bir alandır. Alanda yer alan ağaç, ağaççık ve çalıların süs niteliği oldukça azdır. Bazıları çok gölge ortamda kaldığından, yoğun dikimden ve uygun budama yapılmadığından süs niteliklerini kaybetmiş veya bu özellikleri ön plana çıkamamıştır. Alanda bitkilerin renk etkisi çok zayıftır ve çiçekleri ile etkili türler çok azdır. Belirlenen süs bitkisi niteliğindeki bitkilerden alana çok az sayıda dikilmiştir ve bunlar diğer bitkilerin arasında sıkışmış, yeterince etkili olamamıştır. Alanda yoğun olarak Kara ağaç (*Ulmus campestris* L.), Kızılçam (*Pinus brutia* L.), Dişbudak (*Fraxinus excelsior* L.), Servi (*Cupressus sempervirens* L.), Dişbudak Yapraklı Akçaağaç (*Acer negundo* L.), Maklura (*Maclura pomifera* Nutt.), Akçakesme (*Phillyrea latifolia* L.), Kurtbağrı (*Ligustrum japonicum* Thbg.) türlerinin bulunduğu belirlenmiştir. Fakat bu bitkiler daha çok orman ağacı niteliğinde kent parklarında gölge etkileri amacı ile kullanılmalıdır. Halk bahçesinde bu bitkiler hakim durumda olmuş ve uzun yıllar bakım ve budamaları yapılmadığı için alan karışık orman

durumuna gelmiş, birbirini gölgelediği için bitkiler formunu kaybetmiştir ve çiçek açmamaktadırlar. Kentlinin ilgisini uyandıracak, canlılık ve hareket kazandıracak, her mevsim farklı dönemlerde açan renkli çiçekli, kokulu, yaprak ve meyvesi ile etkili süs bitkileri bulunmamaktadır.

Fakat alanda kuru veya yarı kuru olduğu tespit edilmiş yaklaşık 36 adet ağaç bulunmaktadır. Bu kuru ağaçlar Kızılçam (*Pinus brutia* L.), Akasya (*Robinia pseudoacacia* L.), Dişbudak (*Fraxinus exelsior* L.), türlerinden oluşmaktadır. Park alanı içinde koruluk olarak bırakılmış alanların gerekli bakım ve budaması yapılmadığı için bitkiler yeterince güneş alamamaktadır ve kurumalar hızlanmaktadır. Alanda otomatik sulama sistemi bulunmadığından özellikle yaz dönemlerinde bitkiler yeterince sulanamamaktadır.

Halk bahçesinde tek yıllık ve çok yıllık otsu bitkilere ve soğanlı yumrulu türlere hiç yer verilmediği görülmektedir. Bu bitkiler renkli çiçekleri ile en fazla ilgi uyandıracak türlerdir ve kent parklarının vazgeçilmez elemanlarıdır.

SONUÇ

Kentlinin yoğun, stresli ve monoton yaşamının canlılık kazanması ve kaybedilen enerjilerinin yenilenebilmesinin sağlanması için ideal alanlar kent parkları ve kent içi yeşil alanlardır. Bu alanların kentlinin eğlenme dinlenme, sosyal gereksinimlerini karşılamanın yanı sıra kentin yapısal alanları ve üniteleri arasında yeşil denge sağlamak, bu mekânların gelişim yönlerini belirlemek, kente imaj kazandırmak kentlinin sağlıklı ve doğal bir alan içinde yaşamasını sağlamak gibi çok fonksiyonlu özellikleri vardır. Bu doğrultuda kent parkları kentlinin gereksinimlerini karşılayabilecek en uygun alanlarda seçilmeli, büyüklükleri ve sahip oldukları hizmet üniteleriyle gereksinimi karşılayabilecek miktar, kalite ve niteliklerde olmasına önem verilmelidir.

Çanakkale'nin en önemli kent parkı niteliğindeki alanı olan Halk Bahçesinin mevcut bitkilerinin gençleştirme, bakım ve şekil budamalarının acil olarak yapılması zorunludur. Tarihi nitelik taşıyan ve kurumuş olan ağaçların park alanında hastalık ve zararlıları barındırmasını engellemek ve yangın tehlikesine karşı önlem almak amacı ile temizlik ve budanmaları yapılarak, koruyucu kimyasallar kaplanmalı ve anıt ağaç niteliği kazandırılmalıdır.

Kentlinin park içinde kendini güvende hissetmesi önemlidir. Bakımsız ve izbe alanlar tedirginlik ve belirsizlik yaratır. Bu nedenle park alanında çok yoğun karanlık oluşturacak bitkisel düzenlemelere yer verilmemelidir. Şekil ve bakım budamaları ile park alanında bu şekilde olan bölgeler temizlenmelidir.

Halk Bahçesi, çok yoğun kullanılan bir alandır ve kentlinin bitkilere ilgisini çekmek, doğayı ve yöre bitkilerini tanımalarının sağlanması için ideal bir bölgedir. Bu nedenle Halk Bahçesinde bölge doğal bitki örtüsünde bulunan ve süs bitkisi niteliği taşıyan bitkilerin bulunduğu doğal bitkiler bahçesi düzenlemesi yapılmalıdır. Bölge ikliminde yetişmeye uygun yerli ve egzotik süs bitkileri ile park alanı zenginleştirilmeli, özellikle gövdesi, yaprakları, çiçek ve meyveleri ile renk etkisi yapan, formları ile etkileyici görüntüler sergileyen süs bitkilerine yer verilmelidir.

Park alanında yer alan ve listesi çıkarılan tüm bitkilerin isimlerinin etiketlere yazılarak bitkilerin üstüne asılması ve üzerinde her bitkinin yerinin belirtildiği parkın vaziyet planının bir pano ile park girişine yerleştirilmesi, kentlinin bitkileri yakından tanıyarak ilgilerinin artmasını sağlayacaktır. Park alanındaki bitkilerin özelliklerinin tanıtıldığı bir kitapçık hazırlanarak kentliye ulaştırılması Halk Bahçesinin bir botanik bahçesi niteliği kazanarak kentlinin doğada eğlenip dinlenirken doğayı tanımaları ve yakınlaşmaları sağlanacaktır. Koruma bilincinin küçük yaşlardan itibaren toplumda gelişmesi ve yerleşmesi doğanın yeterince tanınması ile olacaktır. Doğanın en önemli parçası olan bitkiler bizim doğayla bağlantı kurmamızı sağlayan, en kolay ulaşabildiğimiz elemanlardır onların en iyi tanıtılabileceği ve sevdirilebileceği mekânlar ise kent yeşil alanlarıdır. Halk Bahçesi de Çanakkale için bu misyonun geliştirileceği ideal alanlardandır.

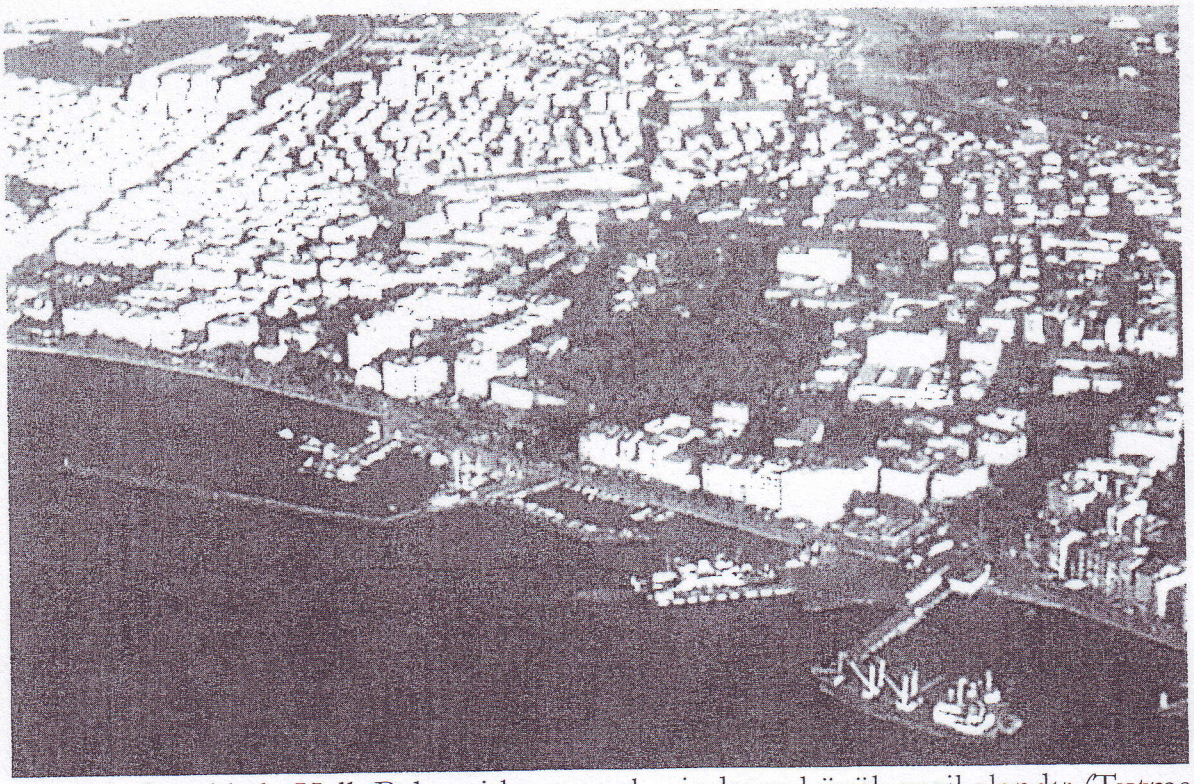
KAYNAKLAR

Akalın, Ş.
1952 *Büyük Bitkiler Kılavuzu.* Tarım Bakanlığı Köycülük Şubesi Müdürlüğü. Ankara.
Allen, S.H.
1999 *Finding the Walls of Troy Frank Calvert and Heinrich Schliemann at Hisarlık.* University of California Press.Berkeley and Los Angeles, California.
Anonim,
2002 *Çanakkale İlinin Oluşum ve Gelişim Süreci.* Çanakkale Belediyesi Kayıtları, Çanakkale.
Aslanboğa, İ.
2002 *Bitkilendirmenin İlkeleri.* Orman Bakanlığı Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü. İzmir.
Bulut, Y., Göktuğ, T.H.
2006 Sağlık Bulma Yönünde Çevresel Bir Etken Olarak İyileştirme Bahçeleri. *Gazi Osman Paşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi.* 2006,23(2,9-15). Tokat.
Güngör, İ., Atatoprak, A., Özer, F., Akdağ, N., Kandemir, İ.N.
2002 *Bitkilerin Dünyası.* Lazer Ofset. Ankara.
Karamanoğlu, K.
1976 *Türkiye Bitkileri. I. Cilt.* Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi. Fon Matbaası. Ankara.
Lanzara, P, Pizzetti M.,
1978 *Guide to Trees.* S.Schuler (editor).Simon and Schuster Inc. New York London Toronto Sydney Tokyo.
Mataracı, T.
2004 *Ağaçlar. Marmara Bölgesi Doğal Egzotik Ağaç ve Çalıları.* TEMA. Vakfı Yayın No: 39.İstanbul.
Tutmaz, V.
2004 Çanakkale Orman Müdürlüğü Arşivi. Çanakkale.
Ülger, F.N., Önder, S.,
2006 Kayseri Kenti Açık- Yeşil Alanlarının nitelik ve nicelik açısından irdelenmesi. *Ziraat Fakültesi Dergisi 20 (38): (2006) 108-118*

Tablo 1. Halk Bahçesi mevcut bitki listesi. (Akalın 1952), (Karamanoğlu 1976), (Lanzara, 1978), (Aslanboğa 2002), (Güngör 2002), (Mataracı 2004).

No	Latince İsim	Türkçe isim	Familya
1	*Abelia grandiflora* Rehd.	Abelya	*Caprifoliaceae*
2	*Abies bornmülleriana* Mattf.	Kazdağı Göknarı	*Pinaceae*
3	*Acer negundo* L.	Akçaağaç	*Aceraceae*
4	*Acer pceudoplatanus* L.	Yalancı Akçaağaç	*Aceraceae*
5	*Aesculus hippocastanum* L.	At Kestanesi	*Hippocastaneceae*
6	*Agave americana* L.	Sabır Bitkisi	*Amaryllidaceae*
7	*Albizzia jülibrissin* Boiv.	Gülibrişim	*Leguminosae*
8	*Berberis thunbergi atropurpurea* L.	Kadın Tuzluğu	*Berberidaceae*
9	*Betula alba* L.	Huş	*Betulaceae*
10	*Caesalpinia gilliesii* Wall.	Paşa Bıyığı	*Leguminosae*
11	*Castanea sativa* Mill.	Kestane	*Fagaceae*
12	*Catalpa bignonioides* Juss.	Katalpa	*Bignoniaceae*
13	*Cedrus libani* Barr.	Toros Sediri	*Pinaceae*
14	*Celtis australis* L.	Çitlenbik	*Ulmaceae*
15	*Cercis siliquastrum* L.	Erguvan	*Leguminosae*
16	*Cornus sanguinea* L.	Kızılcık	*Cornaceae*
17	*Cotoneaster franchetti* Ehrh.	Dağ Muşmulası	*Rosaceae*
18	*Cupressus arizonica* L.	Mavi Servi	*Cupressaceae*
19	*Cupressus gowenniana* L.	Kokulu Servi	*Cupressaceae*
20	*Cupressus sempervirens* L.	Adi Servi	*Cupressaceae*
21	*Cydonia japonica* Mill.	Japon ayvası	*Rosaceae*
22	*Elaeagnus angustifolia* L.	İğde	*Eleagnaceae*
23	*Eriobotrya japonica* Lindl.	Malta Eriği	*Equisetaceae*
24	*Euonymus japonica aurea* Thunb.	Taflan	*Celastraceae*
25	*Ficus carica* L.	İncir	*Moraceae*
26	*Forsythia intermedia* Zabel	Altınçanak	*Oleaceae*
27	*Fraxinus excelsior* L.	Adi Dişbudak	*Oleaceae*
28	*Fraxinus ornus* L.	Dişbudak	*Oleaceae*
29	*Gleditschia triacanthos* L.	Amerikan Gladiçyası	*Leguminosae*
30	*Hedera helix* L.	Orman Sarmaşığı	*Araliaceae*
31	*Hibiscus syriacus* L.	Ağaç Hatmi	*Malvaceaea*
32	*Juglans regia* L.	Adi Ceviz	*Juglandaceae*
33	*Juniperus sabina* L.	Sabin Ardıcı	*Cupressaceae*
34	*Lagerstroemia indica* L.	Oya	*Lythraceae*
35	*Laurus nobilis* L.	Defne	*Lauraceae*
36	*Lavandula angustifolia* L.	Lavanta	*Labiatae*
37	*Ligustrum japonicum* Thbg.	Ağaç Kurtbağrı	*Oleaceae*
38	*Ligustrum japonicum aurea* Thbg.	Alacalı	*Oleaceae*
39	*Lonicera iberica* Bieb.	Çalı Hanımeli	*Caprifoliaceae*
40	*Maclura pomifera* Nutt.	Yalancı Portakal	*Moraceae*
41	*Melia azedarach* L.	Tesbih Ağacı	*Meliaceae*
42	*Morus alba* L.	Dut	*Moracea*

43	*Morus alba pendula* L.	Sarkık Dut	*Moracea*
44	*Myrtus communis* L.	Mersin	*Myrtaceae*
45	*Nerium oleander* L.	Zakkum	*Apocynaceae*
46	*Olea europaea* L.	Zeytin	*Oleaceae*
47	*Paulownia tomentosa* Steud.	Pavlonya	*Scrophulariaceae*
48	*Philadelphus coronarius* L.	Filbahri	*Saxifragaceae*
49	*Phillyrea latifolia* L.	Akçakesme	*Oleaceae*
50	*Phoenix canariensis* Hort.	Palmiye	*Palmae*
51	*Photinia serrulata* Lindl.	Parlak burç	*Rosaceae*
52	*Picea pungens* Engelm.	Ladin	*Pinaceae*
53	*Pinus brutia* L.	Kızılçam	*Pinaceae*
54	*Pinus pinea* L.	Fıstık Çamı	*Pinaceae*
55	*Pistacia lentiscus* L.	Sakız ağacı	*Anacardiaceae*
56	*Pittosporum tobira* Banks.	Pitosporum	*Pittosporaceae*
57	*Platanus orientalis* L.	Doğu Çınarı	*Platanaceae*
58	*Populus alba* L.	Ak Kavak	*Salicaceae*
59	*Prunus armenica* L.	Kayısı	*Rosaceae*
60	*Prunus cerasiferae* Ehrih.	Süs Eriği	*Rosaceae*
61	*Prunus laurocerasus* L.	Kara Yemiş	*Rosaceae*
62	*Punica granatum* L.	Süs narı	*Punicaceae*
63	*Pyracantha coccinea* Roem.	Ateş dikeni	*Rosaceae*
64	*Robinia pseudoacacia* L.	Yalancı Akasya	*Leguminosae*
65	*Rosa spp.* L.	Gül	*Rosaceae*
66	*Salix alba* L.	Ak Söğüt	*Salicaceae*
67	*Salix babylonica* L.	Salkım Söğüt	*Salicaceae*
68	*Sambucus ebulus* L.	Bodur mürver	*Caprifoliaceae*
69	*Santolina chamaecyparissus* L.	Santolina	*Compositae*
70	*Senecio bicolor* DC.	Bahçekül	*Compositae*
71	*Sophora japonica* L.	Sofora	*Leguminosae*
72	*Sorbus torminalis* Crantz	Akça ağaç yap. üvez	*Rosaceae*
73	*Spiraea vanhouttei* L.	Keçi Sakalı	*Rosaceae*
74	*Syringa vulgaris* L.	Leylak	*Oleaceae*
75	*Taxus baccata* L.	Adi Porsuk	*Taxaceae*
76	*Thuja orientalis* L. *(Biota)*	Doğu Mazısı	*Cupressaceae*
77	*Tilia grandiflora* L.	Ihlamur	*Tiliacea*
78	*Trachycarpus exelsa* Wendl.	Kendir Palmiye	*Palmae*
79	*Ulmus campestris* L.	Karaağaç	*Ulmaceae*
80	*Viburnum opulus* L.	Kartopu	*Caprifoliaceae*
81	*Viburnum tinus* L.	Herdem yeşil kartopu	*Caprifoliaceae*
82	*Vitex agnus castus* L.	Hayıt	*Verbenaceae*
83	*Washingtonia robusta* Wendl.	Palmiye	*Palmae*
84	*Weigela florida* L.	Vangelya	*Caprifoliaceae*
85	*Yucca gloriosa* L.	Avize Çiçeği	*Liliaceae*

Şekil 1. Çanakkale Halk Bahçesi kent merkezinde en büyük yeşil alandır (Tutmaz 2004)

Şekil 2. Halk Bahçesinden görünüm.

Şekil 3. Halk Bahçesinden görünüm (Orijinal 2008)